
Józef S. SUCHY

Wiceprezes Naczelnej Organizacji Technicznej

KARTA ZAWODOWA INŻYNIERA W POLSCE I W EUROPIE

Jednolity rynek to jeden z najważniejszych celów Unii Europejskiej. W wielu dziedzinach udało się osiągnąć wysoki poziom spójności i otwartości na produkty i działania pochodzące z krajów członkowskich. Wciąż jednak niewystarczająca jest mobilność wykształconych specjalistów, co niewątpliwie wpływa na tempo włączania się młodych ludzi w aktywne życie zawodowe. Ma to także znaczenie dla pracodawców poszukujących kadr profesjonalistów dla nowych inwestycji.

Znalazło to odzwierciedlenie w pracach Parlamentu Europejskiego wspieranego przez organizacje zawodowe działające na terenie naszego kontynentu, czego wyrazem są między innymi:

- Zielona Księga – dokument Komisji Europejskiej z dnia 22.06.2011 zatytułowany *Unowocześnienie dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych*;
- *Akt jednolitego rynku* – dokument przedstawiony podczas polskiej prezydencji w Krakowie w październiku 2011 (punkt 2 – *modernising the legislation on the recognition of professional qualifications*).

Duże wrażenie zrobiło na uczestnikach krakowskiego forum także *Memorandum młodzieży* przekazane prof. Jerzemu Buzkowi i komisarzowi Barnier, w którym wskazuje się główne bariery ograniczające mobilność młodych ludzi wkraczających w życie zawodowe.

W rezultacie **Komisja Europejska** przyjmuje w dniu **19 grudnia 2011 r.** wniosek dotyczący modernizacji dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (dyrektywa 2005/36/WE) i kieruje go do Parlamentu Europejskiego. Znajdują się tam między innymi takie sformułowania:

„Mobilność wykwalifikowanych specjalistów w Unii Europejskiej jest mała. Wydaje się jednak, że istnieje duży niewykorzystany potencjał w zakresie mobilności: według badania Eurobarometru z 2010 r. 28% obywateli UE rozważa podjęcie pracy za granicą. Uznawanie kwalifikacji zawodowych jest kluczem do skutecznego funkcjonowania podstawowych swobód rynku wewnętrznego dla obywateli UE.

W rocznej analizie wzrostu gospodarczego w latach 2011 i 2012 i w Akcie o jednolitym rynku Komisja wskazała na uznawanie kwalifikacji zawodowych jako na kwestię o zasadniczym znaczeniu. W Akcie o jednolitym rynku podkreślono potrzebę modernizacji obowiązujących ram jako elementu dwunastu dźwigni na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania wśród obywateli”.

W środowisku inżynierów sprawa ta spotkała się z bardzo pozytywnym przyjęciem. Rolę reprezentanta profesjonalistów o wykształceniu technicznym i koordynatora prac związanych z wdrożeniem wspomnianej dyrektywy, objęła europejska federacja narodowych organizacji inżynierskich FEANI. Organizacja ta, o dużym prestiżu w Polsce i innych krajach europejskich dba także o standardy kształcenia na uczelniach technicznych. Warto dodać, że wszystkie polskie uczelnie techniczne były akredytowane przez FEANI, a wymogi co do standardów kształcenia, a także praktyk przemysłowych dla studentów są uznawane przez państwową komisję akredytacyjną (obecnie Polska Komisja Akredytacyjna). Pośrednikiem w tym procesie akredytacyjnym była Naczelna Organizacja Techniczna, reprezentant Polski w FEANI. Na rys. 1. pokazano organizacje członkowskie FEANI (www.feani.org).

Rys. 1. Organizacje członkowskie FEANI i zasięg oddziaływania tej organizacji

Postanowiono więc wdrożyć w strefie oddziaływania FEANI jednolity dokument w postaci legitymacji zawodowej, zawierającej podstawowe informacje o kompetencjach inżyniera. Informacje te, potwierdzone przez kompetentne gremia w krajach członkowskich, byłyby przechowywane także w krajowych i w centralnej bazie danych.

W tym przedsięwzięciu ze strony polskiej uczestniczy Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelna Organizacja Techniczna, która jest jednym z członków założycieli naszej europejskiej reprezentacji. Podczas walnego zebrania FEANI w dniu 4 października 2012 w Rzymie podpisano umowę między FEANI i pierwszymi dziesięcioma organizacjami narodowymi, w tym z FSNT NOT, określającą warunki i zasady wdrożenia legitymacji zawodowych dla inżynierów w tych krajach.

Rys. 2. *Przedstawiciele pierwszych organizacji inżynierskich podpisujących umowę na temat wdrożenia karty zawodowej inżyniera*

W umowie tej mówi się, że „Unia Europejska ma na celu usunięcie istniejących barier wymiany stanowisk pracy pomiędzy indywidualnymi Krajami Członkowskimi i promowanie mobilności zawodowej. Pod tym względem procedura uznawalności zawodowych kwalifikacji inżynierskich w szczególności musi być znacząco przyspieszona i uproszczona. Karta Inżynierska, zawodowa karta dla inżynierów, ma znaczący udział w tym zakresie. Dokumentuje ona edukacyjne i zawodowe kwalifikacje nabyte zgodnie z uznawanymi na poziomie międzynarodowym standardami. W ten sposób poprawia ona przejrzystość na europejskim rynku pracy inżynierów i czyni łatwiejszym dla firm znalezienie odpowiednich specjalistów za granicą.

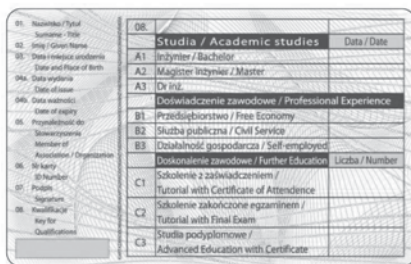
Odnośny Narodowy Partner FEANI jest odpowiedzialny za wydanie Karty Inżynierskiej w (nazwa właściwego kraju) i rozpatrzenie wszystkich wniosków od kandydatów zamieszkałych w jego kraju. W tym celu zostanie ustanowiony Narodowy Komitet Rejestracyjny, który będzie udzielał rekomendacji, jak również przyjmował wnioski”.

Zgodnie z tymi postanowieniami Zarząd Główny FSNT NOT powołał Narodowy Komitet Rejestracyjny ds. Zawodowej Karty Inżyniera, w którego skład weszli przedstawiciele stowarzyszeń naukowo-technicznych, Polskiej Akademii Nauk, uczelni technicznych i oczywiście NOT. Wszystkie prace proceduralne realizowane są w oparciu o wspomnianą umowę oraz szczegółowy podręcznik opracowany przez FEANI.

Do realizacji technicznej strony przedsięwzięcia wybrano partnera o najwyższych kompetencjach w tym zakresie, z którym FSNT NOT podpisał stosowną umowę. Jest nim **Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych**. Dzięki zaangażowaniu specjalistów tej instytucji udało się wypracować polską legitymację zawodową, która spełnia wszystkie wymogi instrukcji FEANI, a ponadto jest rozwiązaniem bardzo nowoczesnym, zawierającym szereg zabezpieczeń. Można śmiało powiedzieć, że wydawana w Polsce karta zawodowa inżyniera należy do najładniejszych i najlepiej zabezpieczonych.

Rys. 3. Awers polskiej karty zawodowej inżyniera z miejscem na fotografię

Rys. 4. Rewers karty zawodowej inżyniera z miejscem na fotografię

W rubryce 5. na awersie legitymacji podawana będzie nazwa stowarzyszenia naukowo-technicznego, do którego należy inżynier. Można liczyć na to, że dodatkowym aspektem działania takiego systemu będzie zacieśnienie więzi inżynierów z ich organizacjami naukowo-technicznymi. Rewers karty zawiera szereg informacji o wykształceniu, stażu zawodowym, a także kursach, szkoleniach i studiach podyplomowych.

Można mieć nadzieję, że pełne wdrożenie systemu karty zawodowej w Europie będzie stanowił ważny element budowania jednolitego rynku, w tym rynku pracy i wiedzy. Powinno to być pomocne zarówno w kontaktach między pracodawcami i pracownikami, jak i przy poszukiwaniu miejsc praktyk przemysłowych dla studentów II i III stopnia, bo warto zauważyć, że już absolwenci I stopnia studiów ze stopniem inżyniera mogą ubiegać się o taką legitymację.

Pełniejszą informację uzyskać można na stronach internetowych FEANI www.feani.org, jak i polskiej organizacji www.not.org.pl.